

SERVEI

CLUB

PALAMOS

SETEMBRE DEL 1936

S. PLAJA VILLENA

Centre de Subscripcions
de periòdics i revistes

Pagès Ortiz, 49
PALAMÓS

DEMANEU

GASOSES BATET

REPRESENTANT:

JOSEP POMÉS
Major, 49 - PALAMÓS

HOTEL I BAR
TRIAS

TOT CONFORT
GARATGE

Telèfon 35
PALAMÓS

NOSTRE IDEAL CLUB

PALAMÓS

BRUC, 1

DEL PALAMÓS ANTIC

per Lluís Barceló i Bou

N^O fa pas gaires anys que un dels carrerons propers a l'estatge social de «N. I. C.» encara se'n deia «Calle de la Bombarda» i en tots els plànols de Palamós del 1650 a 1808 sol figurar en aquest mateix indret una bateria.

Això ens ha mogut a recollir una dada que havem trobat en un vell manuscrit de l'Arxiu de l'extingida Comunitat de Preveres de Palamós que, copiada literalment, diu així:

M E M Ó R I A

«Als 19 de Matx 1684, trobantse asitiada la ciutat de Gerona per los francesos, per lo Sr. Don Francisco Barona, General de la Artilleria y Gobernador desta plaça de Palamós, fonch demanat ha esta Comunitat fos servida intentar detrás la iglésia una bateria o Baluart. nomenantse lo Baluart dels Capellans, y encontinent dita Comunitat ho posà en obra, anant lo rector y Beneficials fora de la vila asercar faixina i lo dit Sr. General pera la disposició de dit forti nos donà lo Capità de la Artilleria, Condestable, Artillers, y molta altra assistència de tot lo necessari. Y tota la Comunitat junta sempre assistint. Se féu dit Baluart o bateria ací que se intitulà lo Baluart dels Capellans, los quals heren los següents: Salvi Pevingut, Rector; Antoni Sans, Jaume Botet, Antoni Vilaret, Francisco Sels, Pau César, Joan Corgoll y Isidro Gallart»

De manera que aquest indret que uns quants estudiosos han escollit per lloc de descans i d'estudi, fou en altre temps i durant molts anys, un lloc de guerra, o quant menys, dedicat a la defensa de la vila.

Als nostres consocis

PER ARCADI BACH

Potser serà contraproduent per als efectes exteriors, l'adreçar-nos als nostres companys i consocis per a dir-los-hi el que ja fa bastants dies que pensem de la marxa bon xic ralentida del nostre volgut Club. No us estranyeu, doncs, si emportats tal vegada per un excés d'efecte vers la nostra Societat, posem al roig viu, la per nosaltres poc falaguera realitat.

Abans, no fa pas molts mesos, quant anàvem al nostre Club, ho fèiem amb la seguretat que l'estona que hi romandríem ens seria agradable, doncs l'ambient que s'hi respirava tonificava el nostre esperit i ens omplenava d'optimisme.... Ara....

Hi ha els mateixos amics, les mateixes amigues, però no hi ha el que aleshores hi havia. Què ha passat? Nosaltres ho preguntem als nostres consocis. Estem segurs de què cap no s'atrevirà a contestar-nos Però tots, segurament que estaran amb nosaltres en què l'aire que es respira des de no fa molt temps al nostre Club, s'ha enrarit. I, afegim que de continuar així, se'ns farà gairebé irrespirable.

Essent els socis els mateixos, l'ideal el mateix, què es el que ha passat, repetim?

Aquesta pregunta és curulla d'acusacions i de retrets, però aquests no són fets particularment a ningú, però sí, adreçats a tota la col·lectivitat.

Precisament per això, per tractar-se d'un—diem-ne—desviament (no ens atrevim a nomenar-ho d'altra manera) col·lectiu, i és per el que hem cregut un deure, el cridar l'atenció dels nostres amics i consocis.

Nosaltres, en aquests moments de crisi societària, voldríem que tots reflexionéssiu, us donéssiu compte de la responsabilitat que individualment contraieu, i esmenéssiu poc a poc, aquest desviament de què us parlàvem suara, i tornés assolir el nostre Club, el ritme que no tenia d'haver abandonat.

Al demanar-vos que reflexioneu, us demanem també que feu un auto-examen del comportament llur i, al fer-ho ho fem convençuts de què a tots, salvant honroses excepcions, si el feu amb sinceritat, no restareu molt satisfets de la vostra manera d'ésser i d'actuar en el si de la nostra Societat.

Perquè amics, tots ja sabeu la nostra finalitat i el perquè fou creada;

LITERÀRIA

PINZELADES

PER MARIA ALBERT

La tarda comença el seu cant peresós.

El Sol aclapara els nervis ja lassos de sentir inquietuds.

Sentada a la roca menuda, esguardant la mar, les hores s'escolen sense que en mi deixin cap rastre. L'ombra d'uns pins i el cançoneig de les seves fulles em fan companyia.

No tinc res més a esguardar que la cala petita on estic arredossada; la cala emmarcada de cel i de mar.

Es sent el cant alegre d'animalons que tenen cataus entre les branques.

Només ells trenquen el silenci. El demés, sembla que reposa a mesura que la tarda camina.

S'ha girat un vent suau. La mar copsa tot seguit l'alenada. Les

tots sabeu que no solament s'ha d'anar hi a passar l'estona i a conversar (si almenys s'hi conversés) entre els companys, sinó que hi tenim d'anar a fer alguna cosa més; hi tenim d'anar perfectament compenetrats amb el nostre LEMA, amb el NOSTRE IDEAL, que fou el que ens ajuntà, hi tenim d'anar saturats d'ansies de renovació, de millorament espiritual, de fam de saber, d'envigorir el nostre cos, de sanejar-lo moralment i física per mitjà de la CULTURA i l'ESPORT, bandera que tindria d'onejar orgullosa per a tots els indrets del nostre Poble i que veiem amb dolor, com es replega acovardida i gairebé avergonyida de la Societat que un dia la feu volejar orgullosa i que ara no té ni forces per a contenir-la.

Contra aquest desviament, nosaltres llancem el S. O. S. i ens refugiem i a l'ensems confiem en la part sèria i sana de cada un, esperant que joves irreflexius i irresponsables, us sentireu SOCIS i al dir socis us diem dignes del NOSTRE IDEAL CLUB.

Comentaris lliures

Els homes de lletres en la infimitat

PER LLUIS MARGARIT

L'altre dia, llegint a l'acreditada revista catalana «MIRADOR», l'article titulat «Homes de lletres, homes d'afers», va acudir-se'm l'idea d'escriure el present article, tota vegada que el tema no fuig de la pauta que ens proposarem seguir en la publicació del nostre Portantveu.

L'esmentat article, explicava els guanys que produïen les obres a llurs autors en diverses èpoques. El meu propòsit però, és explicar algunes anècdotes relacionades amb el geni, el caràcter o la manera d'ésser dels autors que esmentaré o que fan referència a les seves obres.

Tenint en compte el reduït espai de què hom pot disposar, em limitaré a exposar alguns cassos dels moltíssims que podria citar.

D'entre els escriptors catalans: el plorat Ignasi Iglesias tenia la costum

aigües es revolten poc a poc. Les ones s'aixequen mandroses.

Es va ponent el Sol. Les pinzellades que posa damunt tot el que besa, són de tonalitats brillants. Fereix la mirada contemplar la brillantor de l'hora. Tot resplendeix en rebre l'adéu de l'astre solitari que s'esmuny.

L'encís es trenca. El vent agafa més força i sotragueja les ones amb fúria.

El Sol ja no brilla. Les muntanyes de ponent es guarden per a elles la besada. I la mar s'aixeca més i més; agafa un color gris que de tant gris fa pausa.

El vent porta als meus peus un esquix d'ona geganta. La pell s'es-tumeix. Una esgarrifança s'apodera de mi... L'esguard que llenço a l'immensitat em fa veure la venjança que ha prè la mar contra el vent agosarat que destorbà son bell repòs.

L'escuma blanca avança com si volgués engolir-se'm.

La mar es tan gran!... A voltes m'espanta.

d'exposar en llapis, els seus conceptes literaris i en fulls de paper quadriculat. Després de corregir-les en tinta, les donava al caixista.

El que fou patriarca de les lletres catalanes, Santiago Rusinyol, era tan desordenat com vari: tan aviat pintava com escrivia.

Angel Guimerà, quan volia planejar l'argument d'alguna obra, anava a algun poblet de Catalunya. Així era com s'inspirava i exposava, més tard, en les quartilles.

A Madrid, l'autor de «El encanto de la bohemia», Robert Castrovido Eduard Zamacois, González Ruano, Jardiel Poncela, Emili Carrere i molts altres més, escrivien els seus bells articles i novel·les, sobre la taula del cafè. N'hi han que es porten tinta i ploma, doncs no poden veure l'estilogràfica; són éssers familiaritzats amb la fressa i amb l'impertinència que disfruten aïllant-se de la gent, encara que aquesta costum els hi costi un esforç mental molt accentuat.

Valle Inclán escrivia en el llit. Jacint Benavente també sol fer-ho al llit, sobre una taula plegable que té clavada a la paret. Felip Trigo no podia treballar sinó en quartilles molt més petites que les de tamany corrent i aquestes tenien d'ésser de colors variats.

D'entre els forans: Molière, el gran Molière, a mesura que escrivia les seves comèdies, les donava a llegir a la seva criada. Si a aquesta no li agradava un quadre, el poeta sense pensar-s'hi gens el tinxava. Aquella bona dona, per Molière era la seva «prèvia censura».

Un altre gran poeta fou Delille, però molt poc treballador; la seva esposa per fer-lo treballar, el tancava en clau a la seva habitació. Quan Delille cansat d'escriure recobrava la seva llibertat, la seva muller li deia a manera d'explicació: «Res, tens de treballar; ja saps que cada ratlla teva ens val cinc francs».

Pel contrari, Balzac fou un esclau del treball. Es retirava a les sis de la tarda i es llevava a les dotze de la nit; llavors escrivia quartilla darrera quartilla que tirava a terra sense llegir-les. Al mig dia, quan el seu criat li servia el dinar, les hi feia recollir i portar-les a l'impremta.

Els caixistes de la seva època temien els seus escrits, doncs després, en les proves els hi refeia totalment. Teòfil Gautier, a propòsit de les correccions de Balzac, diu: «Unes ratlles grosses sortien del principi, del mig, pel final, de les frases cap als marges de dalt, de baix, de la dreta, de l'esquerra, amb infinitat de correccions. A voltes, semblava un castell de focs d'artifici, dibuixats per una criatura. Del primitiu text a penes quedava cap paraula. L'autor emprava tota mena de signes: creus, cercles, signes grecs, àrabs.... figures il·legibles per cridar l'atenció del tipògraf. Tires de

ESPORTIVA

Acampada de platja

PER JOSEP PACREU

Els passats dies 31 de Maig i 1.er de Juny, efectuàrem sis companys i el que escriu una acampada a la magnífica platja de la «Conca».

Bonica platja, situada entre S'Agaró i la Platja d'Aro, és un lloc ideal per acampada d'estiu; bona ombra i frescor amb un reconet solitari on plantem les tendes, un petit kiosk de venda de begudes que hi ha gent molt amable i aigua en abundor.

Sortim després de moltes dificultats el diumenge dia 31 a les 7 de matí, (volíem sortir el dissabte, però va ploure molt), i tot fent broma i cantant, arribem a la Conca a mig matí; tot seguit escollim el lloc i plantem les tendes, esmorzem, ens vestim de bany i anem a visitar S'Agaró, els bonics i moderns xalets tots d'un gust refinat; després de bella estona retornem a la platja, ens banyem i amb molta gana anem al campament a assaborir uns macarrons que encertadament ha preparat un company que

paper plenes de paraules, anaven afegides a l'original amb agulles.»

Aurora Dufin, la «George Sand» treballava vuit hores diàries i també sempre de nit.

Gustau Flaubert, en deu hores no feia una quartilla; aquesta, com és natural era implacable i meravellosa.

L'autor de «Los tres mosqueteros» tenint una botella de gasosa al seu davant, mentre treballava, ja estava content.

El sùmmum de l'extravagància fou Baudelaire. Tan aviat se'l veia mal vestit, com vestit amb molta elegància. Quan tenia diners, es vestia amb gran luxe, essent l'admiració dels seus amics.

En certa ocasió, manà a un sastre que li fes una levita blava, amb botons daurats. Després de nombroses proves i content a la fi Baudelaire vestit ja i esguardant-se al mirall, digué tot seriós al sastre: «Faci-me'n una dotzena com aquesta.»

és amb aquest motiu molt felicitat.

Havent dinat, prenem cafè al kiosk de la platja, després anem a passar la tarda a la pista d'esbarjo de S'Agaró on fem amistat amb belles senyoretetes, ballem i ens divertim d'allò més, quedant convingut reveuren's l'endemà. Ens acomiadem d'elles i retornem al campament on cadascú prepara el seu sopar; tenim després una sessió de cant a l'aire lliure sota la lluna a càrrec d'un company cantador i anem a dormir amb aquella tranquil·litat que dona sentir-se lluny del soroll i les preocupacions de la vida ciutadana.

Dilluns, dia 1.er de Juny, ens llevem a les quatre del matí, prenem un bany per combatre el sol (el bany a aquesta hora és deliciós) i tot seguit preparem el xocolata que tothom ja està esperant; ens vestim i anem a Sant Feliu de Guíxols a fer les compres pel dia, després de passar bona estona discutint i fent broma amb les venedores i ja aconseguides les provisions retornem al campament, ens banyem i preparem l'arroç. Després de dinar, prenem cafè com el dia anterior, recollim les tendes, carreguem les motxilles i passem per S'Agaró on ens deturem a passar una altra deliciosa tarda entre dansar i conversem amb les simpàtiques amigues del dia abans; cap al tard ens acomiadem d'elles i pugem al cotxe que ens porta a Palamós.

Ja arribats, ens acomiadem molt satisfets d'aquests dos dies passats en companyonia tot i desitjant fer una altra sortida ben aviat.

Preguem l'intercanvi del portaveu

Afavoriu els nostres anuncians, ja que ells ajuden la nostra obra social

AIGUA MINERAL DE **PANEDES**

IMMILLORABLE PER L'ESTÓMAC

LA MÉS ECONÓMICA

CULTURAL

Perquè hi ha pocs melòmans

PER JAUME BANYERES

Temps enrera, vaig publicar en un quinzenal palamosí, un article en el qual al·ludia, entre d'altres coses, les dues menes de preparació, d'estudi, que s'han d'imposar als músics executants: la preparació tècnica i la preparació espiritual. No m'aturava, per cert, en analitzar-les sinó que, simplement, les senyalava perquè creia, i crec encara, que la preparació de l'esperit passa, a molts, desapercibuda.

Permeteu que torni a insistir sobre aquest tema, no pas precisament perquè cregui que les meves paraules d'aleshores haguessin estat deixades de banda,—cosa, altrament, molt possible—, sinó perquè considero que això d'oblidar, o bé desconèixer, la preparació de l'esperit provoca fatals conseqüències i és necessari, per tant, denunciar-les constantment per al bé de tots i de la música.

Al meu entendre, no hi ha gaires melòmans degut principalment al fet que una gran part de les persones d'esperit elevat i sensible, es pensen que la música només poden entendre-la els músics, o bé, dit d'una altra manera, creuen que la música no va per al seu esperit.

Abans de tirar endavant, m'aturaré un moment per a dir que totes les persones sensibles, pel fet de creure que la música no és per a elles, donen prova de no conèixer i d'ignorar llurs propis sentiments. A mi, francament, em fan pena perquè, privilegiades com són al posseir una ànima romàntica i delicada, fugen de la música conscientment i voluntàriament allunyant-se, així, d'un goig indescriptible, és a dir, de l'únic doll d'espiritualitat que, com a bàlsam radiant, colmaria les inquietuds, les ànsies i els neguits de llur ànima. Ben breu: s'aparten de l'èxtasi perquè volen.

Endavant.

A cop d'ull sembla que, en efecte, tots els músics han de comprendre la música; però no és pas ben bé així. Un músic podrà haver passat cinc o sis o deu anys treballant, a casa seva, per a arribar a dominar un instrument determinat; a la fi, però, després d'haver vençut i superat els obstacles tècnics, haurà obtingut només això: mecanisme, tècnica. És clar que el músic posseirà certs avantatges que el profà, de moment, no les hi

haurà pogut igualar, però de cap manera aquest petit privilegi podrà situar-lo en un pla de preferència. Tant el que és músic com el que no n'és gens necessiten, si volen comprendre la música, preparar-se l'esperit, cultivar-se'l íntimament.

Perquè jo crec, en efecte, que la preparació musical de l'esperit és una qüestió íntima; és mediació i observació. Ni a vós ni a mi no ens poden guiar ningú més que no siguin els mateixos clàssics. Em sembla d'una gran utilitat llegir i estudiar llurs biografies; al meditar-les, sobretot, proporciona al futur melòman unes descobertes lluminoses i delirants que fan pressentir l'èxtasi, que inciten a l'abandonament absolut de la matèria i a transportar l'esperit cap a horitzons amplíssims, on l'ànima s'exalti i vibri enmig dels deliris sonors.

Es tracta, simplement, de comprendre un llenguatge i de familiaritzar-s'hi. Per tant, és necessari escoltar de quina manera parlen i com s'expressen els compositors; així, paulatinament, l'esperit de l'oient s'identifica amb el de l'autor, de mica en mica aquest es presenta més entenedor, més comprensible i progressivament van apareixent, diàfans, llurs sentiments, idees i passions.

Per al bé de vós, lector, per al bé de la música, procureu no oblidar que aquesta és per a tothom. Fixeu-vos com de vegades, una càlida melodia us sacsejarà de cap a peus: és que el vostre esperit, finalment, ha trobat la carícia anhelada; observeu com la vostra ànima reacciona, es commou i vibra al més lleu contacte musical; submergiu-vos dintre mars de sonoritat, beveu-ne el seu esperit, bresseu-vos-hi i sereu, us ho prometo, melòmans.

VALORS

per l'Espigolaire

III

Llibertat. I dintre del marc de les lleis d'un país i encaixades, aquestes, en els drets i obligacions de l'home: heus ací l'estel que brillava en l'esperit d'aquells dos herois. Vides mogudes per la força espiritual d'un «valor», per una ànima guanyada, conquerida per ella mateixa.

Només és digne d'ésser lliure la persona que ha sabut conquerir la llibertat cada dia... Utopia? Realitat? Llibertat!, quantes vegades pronunciem aquest mot i moltes més l'hem sentit. Però, hem pensat alguna vegada si en som acreeadors?...

L'infantó enjogassat fuig de la falda de la seva mare i, en la vista alçada, els braços enlaire i les mans descloses, corre i s'entranca. També, a voltes, l'adult es comporta com un infantó; no ha après a governar-se, tot ho espera dels altres, dels estaments socials i els complexos passionals se l'emporten pel corriol que sembla conduir a una drecera. I, aleshores, a llibertat ha esdevingut llibertinatge, esclavatge.

Qui no sap obeir, tampoc sabrà manar. Meditem-ho. I l'infantó que no va saber obeir, tampoc va saber manar-se a si mateix, no aprengué a governar-se. Governar-se a si mateix, és a dir, auogovern!. Tot un problema de filosofia. Quan preguntaren a Goethe «quina era la millor forma de govern», responia l'autor del «Werther»: «Aquella en què aprenem a governar-nos a nosaltres mateixos».

Es comprèn, que un tendre infantó no hagi après a governar-se; però ço que no té volta de fulla és que un ciutadà es cregui a ésser lliure i no

VISAT PER LA CENSURA

ho sigui Realitat? Il·lusió? Hegel, el filòsof idealista alemany, després d'haver esmicolat els pros i els contres de la «realitat del món», acabava dient que «les coses no són i són a la vegada». No podria dir-se, a voltes, el mateix de la llibertat?

Kant, en tractar-se d'aquesta facultat humana, anomenava a l'home «legislador de si mateix». Però, cal remarcar que aquest pensador veia la salvació del món mirant exclusivament el poder formidable de la intel·ligència de l'home. I tant és així, que en el seu assaig filosòfic «La pau perpètua» estava cregut en què els polítics «intel·ligents i raonables» evitarien una guerra. Així pensava ell, l'any 1796. Però, l'home demés d'intel·ligència és voluntat; voluntat lliure, però conduïda junt amb el complex dels sentiments. Efectivament. Si no hagués estat per un ardent sentiment d'amor a la seva pàtria, segurament que Egmont, el príncep de la independència, no hauria caigut sota l'espasa del duc d'Alba. Però, l'heroi dels Països Baixos exclamava per boca del geni de Goethe: «...Feu el que vulgueu, així no obtindreu res; conec la gent del meu país. Són gent digna de petjar la terra de Déu, cadascú és un amo d'ell mateix, com un petit rei. Demaneu els nostres caps i enlestireu d'una vegada. Ajupir el coll sota aquest jou o sota la destrat del botxí, potser seria el mateix per una ànima noble»...

La llibertat, doncs, cal viure-la i deixar-la fruir a tothom; que un esperit lliberal, autènticament lliberal, guï el món, a les democràcies del nostre segle.

Però, per aprendre a viure la llibertat, cal assajar-s'hi des de la infància. Una personalitat lliure entusiasma i arravata. Tot cap de casa tot ciutadà, tot coneador en general que no posseeixi el valor de l'autèntica llibertat, no podrà educar a les democràcies per la llibertat. A les guerres, a les conquestes i a tot esperit dictatorial, cal oposar un esperit lliberal. I, Wells, ho creu així en els nostres dies, quan basa la pau del món en el «problema educatiu». I el filòsof per excel·lència de Judea s'anticipà quan remarcava als seus deixebles: «Estimeu-vos els uns amb els altres».

(Continuarà)

Noticiari

A més del volum que mensualment publica l'Editorial «A tot vent», han ingressat a la nostra Biblioteca, en aquests darrers temps, els següents llibres:

LOS CUATRO JINETES DEL APOCALIPSIS—LA NAO «CAPITANA»—NANÁ—LA ESFINGE MARAGATA — HOMBRE Y SUPER-HOMBRE — TIRANO BANDERAS —LOS QUE TENÍAMOS DOCE AÑOS—LA EDUCACIÓN SEXUAL—EL MUERTO VIVO—QUATRE GOTES DE SANG—ÁNCORES I ESTRELLES.

Biblioteca ~ Resum del servei de Biblioteca circulant de la nostra societat, des del primer de Febrer fins al 31 de Juliol, d'enguany:

Total de llibres deixats a domicili:	135
Llibres catalans:	75
Llibres castellans:	60

D'entre els catalans, se'n remarquen 57 de la col·lecció «A tot vent».

Moviment progressiu de socis des de la fundació del Club fins al 31 de Juliol passat:

Primer de Gener del 1934 (Fundadors)	15
Gener del 1935	38
Gener del 1936	55
Juliol del 1936	85

DEMANEU AIGUA MINERAL DE **PANEDES**

ÉS LA MILLOR AIGUA DE TAULA

ESCOLLIU SEMPRE **PANEDES**

DIDAC GARRELL

AGENT
COMERCIAL
COL·LEGIAT

TELÉFON, 7
PALAMOS

CAIÇATS SALA

LA CASA ON HI TROBAREU
ELS MILLORS MODELS

PREU FIX
Palamós

BAR ARNAU

BEGUDES DE MARCA
SERVEI ESMERADÍSSIM

FERMÍ GALÁN, 2
AVINGUDA F. MACIÀ, 35
PALAMÓS

ALBERT NOGUER

NOVETATS
CONFECCIONS
GÉNERES DE PUNT

CARRER MAJOR
PALAMOS

JOSEP PUIGGRÓS

SASTRE
PALAMÓS

FRANCESC SOLER

CONSTRUCCIÓ I REPARACIÓ
DE TOTA CLASSE DE MÁQUINES
ESPECIALITAT
EN LA INDÚSTRIA SURERA

TALLERS: N. SALMERON, 7
TELÉFON 14
PALAMÓS

La millor màquina
per a còsir i brodar

Wertheim
Ràpida, S. A.

La marca
de qualitat

Passeig Castelar, 3
PALAMÓS

Calats i brodats mecànics
Especialitat en treballs
per a modisteria

Consol Torró

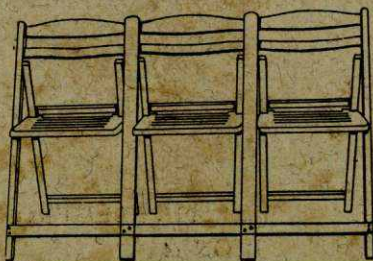
Venda exclusiva
de les renombrades
llanes «La Balanguera»

Passeig Castelar, 3
PALAMÓS

Fusteria Mecànica - JOSEP JUBERT
FÀBRICA DE CADIRES

St. Joan de Palamós - G. Hernández, 21 i 23

**Construcció d'Obres
de totes classes**

Cadires per arrendar per tempora-
da i Festa Major, als envelats,
cafès i bars; pistes, piscines, fútbol
i tota classe d'esport

A preus reduïts

Impremta J. JOVÉS ~ Pi i Margall, 20 La Bisbal